

Rehabilitatie van directeur A. Bos te Helenaveen

Inhoudsopgave

Rehabilitatie van directeur A. Bos te Helenaveen.....	1
Inleiding, de connectie tussen de familie Bos, dorp en de Maatschappij.....	1
Reminiscenties aan directeur A. Bos	2
1880 en verder Protestantisering van de onderneming.....	3
23 december 1911 Zwaarte van het werk in de venen.....	3
Behartiging van de belangen van de onderneming.....	4
4 april 1919 Turf-Industrie.....	4
4 april 1919 telegram aan de minister.....	5
6 augustus 1919 Staking -.....	5
Bos had ook vijanden.....	6
1925 Het bereikte van de Maatschappij Helenaveen.....	7
Testamenten, e.d.....	8
27 december 1911 De nalatenschap van C.A. Bos -1-.....	8
27 december 1911 De nalatenschap van C.A. Bos -2-.....	9
30 april 1920 De nalatenschap van J. Bos.....	9
2 november 1926 De nalatenschap van B. Bos.....	11
23 maart 1931 De nalatenschap van A. Bos.....	11
22 april 1937 Scheiding en verdeling van de erfenis van Gilse van der Pals..	11
Invloed van A. Bos na zijn dood.....	12
29 mei 1932 LIJST VAN AANDEELHOUDERS.....	12
11 juli 1932 Schuldbekentenis.....	13
1 januari 1935 Overdracht gelden.....	13
1975 Mogelijke liquidatie van de onderneming of uitkoop door de familie Bos..	14
Zakelijk en wereldlijk gezag.....	14
Mogelijke adressen van de nalatenschap van A. Bos buiten de Peel.....	15
Losstaande bouwstenen.....	15

Inleiding, de connectie tussen de familie Bos, dorp en de Maatschappij

- 5 De verbinding tussen de familie Bos en het dorp en de Maatschappij Helenaveen houdt niet op bij de dood van A. Bos in 1931. Integendeel, tot aan het einde van het bestaan van de onderneming heeft deze familie - ook al was dat uiteindelijk een andere tak met andere achternamen, via de zussen van Gilse van der Pals - het voor het zeggen gehad. Want door de verschillende erfgenamen is het aandelenbezit
- 10 gaandeweg uitgebreid zodat in 1975 mevrouw J. Groote-Bos meer dan de helft van de aandelen in bezit had en daardoor de gang der zaken zou kunnen dicteren. Haar broer Cor Bos werd direct na het overlijden van directeur Bos (dus zijn oom) commissaris bij de onderneming, zodat ook op die manier de familie haar invloed vergrootte. Door het overlijden van Cor Bos (rond 1970?) verviel zijn eigendom zeer waarschijnlijk aan zijn zus.
- 15 Niet alleen door het aandelenbezit, maar ook door, bijvoorbeeld, het bezit van het grondstuk onder de Belgenhoek, had de familie Bos binding met Helenaveen. Directeur Bos zelf had enkele jaren voor zijn eigen dood alles geërfd van zijn broer Bernardus, zodat hij niet alleen zijn waardepapieren, maar ook diens inboedel in bezit moet
- 20 hebben gehad. Als Adrianus Bos zelf sterft in maart 1931 is de directeurswoning GENA-villa binnen enkele maanden leeggehaald. De auteur gaat ervan uit dat dat einde juli het geval was. Dan ook wordt de dienstbode Jo van de Bovenkamp te werk gesteld in Wassenaar.
- 25 De enige erfgenaam van de directeur zelf was zijn schoonzus van Gilse van der Pals, die daarmee alle bezittingen van de drie broers Bos (te weten haar man Jan, de vrijgezelle broers Adrianus en Bernardus) in bezit had. Het is niet te verwachten dat ze alle meubilair in haar eigen huis heeft opgeslagen, ze moet dus grote stukken al dan niet tijdelijk hebben opgeslagen. Vijf jaar later, na het overlijden van de schoonzus zelf, vervalt de gehele erfenis aan haar twee nog levende kinderen. Het
- 30 duurt nog een jaar na haar dood totdat de erfenis officieel verdeeld is. In het bezit van Cor en Johanna Bos bevonden zich dus de waardepapieren, de verdere gehele inboedel en het onroerend goed. Uiteindelijk is bij de dood van Johanna alles in het bezit gekomen van de nazaten van de andere takken van Gilse van der Pals.
- 35 Al het voorgaande heeft ook betrekking op de Romeinse voorwerpen die directeur Bos vanaf juni 1910 verworven heeft. Deze moeten - tenzij ze vernietigd zijn - op verschillende plaatsen zijn bewaard.

Reminiscenties aan directeur A. Bos

Blijkbaar hebben de dorpsbewoners van destijds geen positieve gedachten over directeur Bos doorgegeven aan hun nageslacht, want nu nog wordt hij afgeschilderd als (bijvoorbeeld) een psychisch gestoord man.

Iemand schreef over hem:

Naar huidige maatstaven zou Bos waarschijnlijk gezien worden als een psychisch gestoorde. Dat Bos zogenaamd de belangrijke man en redder van de restanten van de vondsten van 1910 zou zijn is absoluut bullshit en lulkoek.

A. Bos heeft echter voor Helenaveen en de Peel bijzonder veel betekend; alleen, hij had een heel andere functie en verantwoordelijkheid dan de gewone dorpsbewoner, die geen werkgever maar werknemer was bij de Maatschappij Helenaveen.

Er zijn talloze aanwijzingen dat Bos eigengereid handelde, soms zelfs tegen de Raad van Commissarissen in, maar ook dan legde hij fatsoenlijk verantwoording af. Als het in de twintiger jaren slecht gaat met de onderneming voelen de werknemers daarvan de gevolgen, maar de onderneming was dan ook geen filantropische instelling. Daarbij was Bos ook aanmerkelijk slimmer en vaardiger dan de gemiddelde dorpsbewoner, slimmer zelfs dan leden van de Raad van Commissarissen. Als die raad Bos in 1926 wil ontslaan heeft hij al lang zijn maatregelen genomen, de gehele raad heeft af en hij zelf blijft zitten.

13 maart 1926 Het voorstel van commissarissen is nu om eervol ontslag te verlenen aan den directeur. Hiervoor wordt $\frac{3}{4}$ der uitgebrachte stemmen vereischt. Wordt het voorstel niet aangenomen dan verzoeken de vijf in de oproeping genoemde commissarissen ontslag uit hunne betrekking. Het voorstel van commissarissen wordt nu in stemming gebracht en wordt verworpen met 126 tegen 114 stemmen.

Het ontslag der vijf commissarissen Jhr. J. A. van Kretschmar van Veen, Jhr Mr FJJM van Rijckevorsel, Mr F.J. van Lanschot, H.J. Royaards en Prof. A. M. Sprengers wordt dientengevolge aangenomen.

Bos vermengde zijn privé-belangen - hij was schatrijk - wel eens met die van de onderneming, maar dit altijd met goedkeuring van de Raad van Commissarissen. Aan niemand verder was hij verantwoording schuldig, hoogstens aan de politie als hij een zogenaamd strafbaar feit had laten gebeuren.

Bos heeft ook onmiddellijk het belang van de vondst van de Peelhelm en andere vondsten ingezien. Onmiddellijk, maar dan ook binnen enkele dagen begon hij zaken te verzamelen, of zelf door te zoeken of door aankoop.

Dezelfde iemand van hierboven schreef verder hierover:

Hij had niets te zoeken in het Zinkske, buiten de concessie van 'zijn' maatschappij Helenaveen. Hij is er alleen in zijn eigen voordeel aan 't zoeken geweest, terwijl de veenwerkers een rustdag hadden. Niet alleen de Maatschappij stierf erie daar ergens z'n gang laten gaan... De goudkoorts sloeg ook bij hem toe.

De bovengenoemde argumenten tegen Bos zouden eveneens betrekking op de andere gravers kunnen hebben, bewoners van Helenaveen en Meijel. Het is juist te prijzen dat hij die spullen verzameld heeft en met een vertraging van anderhalf jaar de juiste autoriteiten - nl. het Rijksmuseum te Leiden - op de hoogte stelt van de vondsten. Maar deze autoriteiten waren niet geïnteresseerd.

Bos heeft daarna klaarblijkelijk geen ruchtbaarheid willen geven aan de voorwerpen die hij zelf in bezit had. Terwijl hij - naar de mening van de auteur - strikt genomen niets, maar dan ook niets, fout heeft gedaan. Hij heeft met afgrijzen gezien hoe er met de vondsten gesold werd, zoals hij zelf schrijft. Juist door de spullen zelf te verwerven en later bijvoorbeeld af te staan aan het Rijksmuseum, zou hij de wetenschap geholpen hebben: *Zoo u omtrent een of ander nog latere inlichtingen wensch ben ik zoover mogelijk gaarne bereid u deze te geven.*

Bos kon duidelijk strategisch vooruit denken, proberen te voorzien welke gevolgen een bepaalde beslissing zou kunnen hebben. Hij sprak en schreef zijn buitenlandse talen goed, en had alleen in Nederland al overal zijn contacten, bijvoorbeeld via de aandeelhouders van de onderneming. Ook probeerde hij in de landelijke pers het belang van de turfindustrie te benadrukken. Hij wist als geen ander dat de geleidelijke opkomst van de steenkool niet tegen te houden was en heeft actief pogingen ondernomen om andere toepassingen van turf te vinden en de ontwikkeling van de land- en tuinbouw te versterken.

De overgang van turfwinning naar de productie van landbouwproducten als granen, groente en fruit heeft hij dus verder uit proberen te bouwen. Hierbij stootte hij op onwillige pachters die de - naar huidige maatstaven zeer lage - pachtprizen niet konden betalen. Ondanks de goede screening van de pachters van de Koningshoeven kon ook Bos niet verhinderen dat de geldelijke opbrengsten voor de onderneming ver onder

105 de verwachting bleven. Tenslotte pachtte hijzelf één hoeve om die door een zetbaas te laten bewerken. Blijkbaar was de screening niet voldoende gebleken. Er zijn echter boeren en pachters die wel heel succesvol waren en de aangegane schulden op tijd terugbetaalden en toen verder konden uitbouwen.

110 De N.V. Maatschappij Helenaveen heeft zich altijd gedragen als een onderneming. De concurrent ga je niet helpen, nee die werk je - binnen de wettelijke bepalingen - tegen. Ook Bos heeft zo gehandeld...
115 Anders dan zijn voorgangers en nakomers, heeft directeur Bos in Helenaveen willen blijven wonen. Het feit dat hij een groot nabijgelegen stuk grond hiervoor heeft gekocht bewijst dit al. Bij een grondprijs van f10 per are zou het hem f19.000 gekost hebben. De auteur heeft echter geen aankoopstukken gezien. Ze bevinden zich zeer waarschijnlijk niet in het archief van de onderneming. Maar het was dan ook een privé-aankoop.
120 De aankoop van de Belgenhoek toont ook aan dat hij nadacht over het leven na zijn afscheid van de Maatschappij. Hij zal zich ruime tijd gegeven hebben om een huis te laten ontwerpen, maar daarvan zijn ook geen aanwijzingen te vinden. Uit de correspondentie van eind 1930 is op te maken dat de directeur dan zijn plichten verzaakt. Juist dan ook spelen andere zaken zoals het - door een lekkage in een duiker - leeglopen van de Noordervaart en de daarbij behorende problemen van de Maatschappij Helenaveen. Zijn aanwezigheid is dan niet te voelen.

125 1880 en verder **Protestantisering van de onderneming**
Opvallend is de protestantisering van de onderneming die al bij de voorgangers Bosch en van de Blocquery is begonnen. Bij de verspreiding van het aandelenbezit aan het eind van de negentiende eeuw neemt ook de invloed van de protestanten in de leiding van de onderneming toe. Pachters worden actief in het noorden van het land geworven, vooral ook omdat er in het zuiden geen geschikte boeren te vinden waren. Maar ook de
130 boekhouder kwam vaak van ver weg en was protestant. Er zijn geen aanwijzingen dat de contacten slecht waren. Ook heeft de auteur helemaal niet de indruk dat de contacten van de directeur met de dominee anders waren dan met de pastoor. Beiden kregen een zelfde vastgelegde financiële vergoeding van de Maatschappij.

135 23 december 1911 **Zwaarte van het werk in de venen**
Maar laten we na dit uitstapje weer eens kort bij huis blijven en een blik werpen op het "Goudland", de Peel.
140 Toen de gemeente Deurne zelf het veen wou en zou exploiteeren, toen goochelde de secretaris met miljoenen guldens, die allemaal te wachten zouden zijn. Nu, een familieregeering is bij de gemeente-exploitatie heel wel gevaren, maar overigens? Het artikel "Litterair Plagiaat" in dit blad geeft daaromtrent al iets naders, en "De Zuidwillemsvaart" van 2 Dec 1. l. heeft het over hetzelfde onderwerp. Luister maar:
145 "Is het sommigen hunner (n. l. van de raadsleden) dan niet bekend, dat tegenwoordig zoo'n massa peelwerkers 's morgens en 's avonds telkens minstens twee uren ver moeten lopen, eer ze op hun werk zijn? Begrijpen de raadhuislieden niet, dat die arme slaven van peelwerkers, als ze 12 uren per dag willen werken, dat ze dan 's morgens om 4 uur van huis moeten en dat ze 's avonds niet voor acht uur of later thuis kunnen
150 zijn? Of moeten ze als een olifant hier en daar tegen een turfmijt maar een paar uren hangen te slapen, om daarna vóór dag en dauw maar weer aan 't slaven gaan, totdat het pikdonker is? Zijn er nog niet genoeg slachtoffers van dien akeligen peel die in 't miljoenenparadijs rondzwerven? Menschen, reuzen van menschen, die op 30-jarigen leeftijd geknakt zijn voor hun gansche leven. En wat is daar de oorzaak van? Niets anders dan de overmatige en te langdurige zware arbeid in de peel, welken arbeid de
155 heeren op ons raadhuis nog niet zwaar genoeg vinden."
En verder, na er op gewezen te hebben, dat de armenbegroting van Deurne reeds 8000 gld. (zegge acht duizend gulden!) bedraagt:
160 "En als nu ons alwijs gemeentebestuur het Bismarck-idée blijft handhaven, door geen meter turf te verkoopen, maar veel liever een duizend bunder renteloos te laten liggen, - als die maatschappijen (n. l. Griendtsveen, Helenaveen en Steegh en Esser) genoodzaakt zouden worden, om wegens gebrek aan grondstof hunne fabrieken stop te zetten, dan is binnen twee jaar de armenbegroting gestegen tot twaalf duizend gulden per jaar."
165 "Het Goud van de Peel"! Een gemeente met geld en een doodarm volk. En waar blijft de boter?

Behartiging van de belangen van de onderneming

Als voorbeeld van zijn manier om de turfindustrie te verdedigen enkele artikelen:

170 **Turf.** Zou ik u voor het onderstaande een plaatsje mogen vragen?

In verschillende deelen van Noord-Holland en wellicht ook in andere provincies, bevinden zich groote hoeveelheden turfveen in den bodem. Vele boeren benutten den tijd dien ze over hebben met turfgraven en voorzien zich op die wijze op een goedkoope manier van brandstof en verbeteren gewoonlijk ook nog hun land. Zouden nu de vele geïnterneerden in ons land, vooral diegenen welke graag willen arbeiden, onder deskundige leiding onzen niet grooten brandstofvoorraad kunnen vergrooten? Wij krijgen dan ook nog laagveenturf, welke veel harder is dan de losse turf en veel langer brandt, waardoor ze zeer gezocht is. Mochten deze regelen onze autoriteiten opwekken iets in deze richting tot stand te brengen, de tijd dringt! dan zou zulks genoeg doen aan uw lezer 25 Augustus 1917. H. te A.

Aan de Redactie. In uw geacht blad van Maandag 27 Augustus Avondblad tweede blad, lees ik het ingezonden stuk van H. te A.

Indien de heer H. met turfgraven bekend was, zou hij er thans niet meer op aandringen om het graven van brandturf in het vergevorderde seizoen te willen uitbreiden. De tijd voor turfgraven en drogen begint, nadat de winter voorbij is, en eindigt in normale jaren met den langsten dag. Alle turf welke na dien datum gegraven wordt, heeft veel kans niet meer goed droog te worden en kan niet veel meer helpen voor den komenden winter.

Het tewerkstellen van Belgische geïnterneerden soldaten vond dezen zomer reeds plaats in de veenderijen van de Maatschappij Helenaveen in de Peel. Hoewel het turfgraven een zwaar werk is, leerden de Belgen dit werk toch in pl.m. drie weken voldoende, om met een middelmatigen turfgraver gelijk werk te leveren.

Het verdient echter ernstige overweging om het turfgraven aanstaande lente, in die streken waar nog exploitabel veen wordt aangetroffen, direct na de vorst te beginnen. Was het turfgraven in de laatste tientallen van jaren door het algemeen gebruik van anthraciet en steenkolen zeer achteruit gegaan, dit bedrijf kon tot nieuwen bloei gebracht worden, als de Regeering een degelijke prijsregeling handhaaft en voor geregelde afneming van het produkt zorgt.

U dankend voor de plaatsing

A. Bos. Helenaveen, 29 Augustus '17.

4 april 1919 **Turf-Industrie**

175 Met belangstelling las ik het redactioneële onderschrift op mijn ingezonden stuk "Turf-industrie", geplaatst in uw geacht blad dato 27 Maart jl., Avondblad, Derde Blad, en het ingezonden stuk "De Bruinkool-exploitatie" van den heer A. Boichel, directeur Mij., tot Exploitatie van Bruinkoolvelden "Carisborg", geplaatst in uw Ochtendblad; dato 30 Maart jl., Tweede Blad. Vergun mij hierop het volgende antwoord.

180 Laten wij niet gaan uitweiden of de turfindustrie een bijproduct tot landontginning geweest is, zooals uw correspondent het voorstelt; of wel een eeuwenoude brandstofindustrie, zooals mijn opvatting is; zoomede of er in de toekomst loonconflicten in de venen zullen ontstaan, door thans de veenarbeiders hoogere loonen te geven; de hoofdquaestie, waarnaar het Nederlandsche publiek vraagt, is om de inlandsche brandstoffenproductie, waaronder dan ook begrepen is de turfproductie, zoo hoog mogelijk op te voeren.

185 Een zoo hoog mogelijke productie zal toch zeker niet verkregen worden door stakingen in de venen, wanneer de arbeiders ontevreden rondlopen zonder iets te werken.

190 Op de vraag of deze loonconflicten te vermijden waren geweest, zonder de turfproductie te benadeeleen, moet het antwoord "ja" zijn. Men had den turfprijs voor de verveners kunnen verhoogen in evenredigheid der met de arbeiders overeen te komen verhoogde loonen boven de loonen van 1918. De turf, gegraven in de regulaire veenderijen, is, gerekend naar de verbrandingswaarde, in vergelijking met de Nederlandsche steen- en bruinkolen, de goedkoopste brandstof. De levensvoorwaarden der veenarbeiders zijn werkelijk niet gunstig in vergelijking met andere industrie-arbeiders, zoodat, terwijl de waarde van het product het toelaat een goed loon kan betaald worden; het standpunt ingenomen door de Rijkskolendistributie, om een hooge turfproductie op te offeren aan arbeidersconflicten, laat zich daarom zoo moeilijk begrijpen, 195 en het was zeer wenschelijk, dat de leiding van dit distributiebureau zijne handelingen motiveerde en toelichtte.

200 De heer A. Boichel maakt mij een verwijt, dat ik mij met zijn industrie bemoei, de bruinkoolindustrie; hiertoe zal ik toch zeker wel het recht hebben, daar de Regeering op den prijs der turf, zooals deze van de verveners wordt overgenomen, een toeslag legt voor de verbruikers. Deze toeslag wordt, zooals ik reeds aangaf, onder meer gebruikt om den prijs der bruinkolen voor de verbruikers te verlagen. Waar de bruinkolenindustrie zoo'n bijzonder bevoorrechte positie inneemt onder de inlandsche brandstof industrieën, zal dit toch zeker wel beoordeeld mogen worden.

205 Is de turfindustrie een eeuwenoude brandstofindustrie, in tegenstelling hiermee is de bruinkoolindustrie eerst in de tweede helft der vorige eeuw een belangrijke industrie geworden. Volgens het "Handbuch für den Deutschen Braunkohlenbergbau" van G. Klein, Zweite Aufl. 1915, bladz. 768, bedroeg de bruinkoolproductie in Pruisen in 1851 totaal 1.51 miljoen ton en in 1913 totaal 70.3 miljoen ton. De gemiddelde prijs was volgens bovengenoemd werk (bladz. 816) in Pruisen in 1885 per ton 2.61 Mark en in 1912 per ton 1.98 Mark. Daar het 210 winnen van de ruwe bruinkool, zooals dit in ons land plaats heeft, uitsluitend en alleen

215 grondwerk is, mag zeker de vraag wel gesteld worden, welke bijzondere hoogst abnormale moeilijkheden te overwinnen waren, zoodat waar in Duitschland de bruinkolen loonend tegen den prijs van 1.99 Mark per ton (f1.19 per ton, 1000 KG.) geleverd werden, de Regeering hier, met name de Rijkskolendistributie, aan de Nederlandsche bruinkoolexploitanten den prijs van f10.50 per ton toestond.

Ten zeerste zal ik het op prijs stellen, wanneer de Regeering, met name de Rijkskolendistributie, aan het hoofd waarvan een in de brandstofindustrie ervaren vakman staat haar prijspolitiek met de brandstoffen zou willen toelichten.

220 Helenaveen, 3 April 1919

A. Bos.

4 april 1919 **telegram aan de minister**

Maatschappij Helenaveen

Helenaveen, 4 April '19

225 Afschrift telegram

Minister van Landbouw Handel en Nijverheid

den Haag

Excellentie,

230 Ondergeteekende Adrianus Bos, Directeur der Maatschappij Helenaveen wonende te Helenaveen richt zich met het volgende verzoek eerbiedig tot U.

Ter voorkoming van arbeidsconflicten heeft hij de looneischen der arbeiders ingewilligd en zijn de loonen welke dit jaar in de veenderijen Alhier betaald zullen worden voor het afzonderlijk turfwerk van dertig tot vijftig procent boven de loonen van het afgelopen jaar. Beleefd verzoekt hij U om den turfprijs in evenredigheid te verhoogen met het bedrag van de 235 meerdere onkosten dat dit jaar voor den turf zal moeten worden uitgegeven.

Indien het voor U een bezwaar is om de turfprijzen te verhoogen dan verzoekt ondergeteekende U om de turfindustrie geheel vrij te laten en niet langer onder het Rijkskolendistributie bureau te laten. Gaarne doet hij afstand van de regeeringsgarantie voor den prijs en afname van den turf indien het veenderij bedrijf slechts geheel vrij wordt gelaten in den verkoop en prijs 240 van den turf.

Hetwelk doende enz, w.g. A. Bos

De briefschrijver komt over als een competent ondernemer die wist waarover hij schreef.

245 Verder ingaande op de stakingen van 1919 volgen hier de uittreksels uit de vergaderingen van de Raad van Commissarissen, waarbij ook directeur Bos aan het woord komt.

6 augustus 1919 **Staking -**

250 c De directeur brengt de staking der Helenavers ter sprake reeds bij rondschrijven aan commissarissen medegedeeld en uiteengezet. Hij voegt er aan toe dat op 2 Aug 22½ hect. haver en rogge verkocht zouden worden. er was echter uitgestrooid dat als er een bod op kwam, het binnenhalen belet zou worden. - (Behalve deze zijn nog 7 * 3 Hect + 3 Hect aardappels voor eigen gebruik) - Niemand deed een bod; de directeur voegt er aan toe dat de pastoors te Helenaveen en Grashoek tegen ageerden, en aan hen het verzet voornamelijk te wijten is - wordt 255 verder de staking zelve besproken. - de meerderheid van commissarissen is van meening dat men er tegenwoordig niet buiten kan afgevaardigden verbanden te ontvangen ook al komen zij uit den vreemde - De Heer v. Krets[ch]man vraagt wat de directeur gedaan zou hebben indien de Haarlemsche Bond van Nedl RK Bond van Bloemist Tuin en landbouw verstand van veenderijen had gehad, waarop de direct. antwoordt dat hij dan wellicht met hen gesproken zou hebben. Verder 260 zegt de dir. dat over de kwesties van de bouwloonen onderhandeld kan worden, doch hier gaat het er om of men de Bond al of niet erkennen zal.

De voorz. brengt het schrijven ter sprake van den Heer van Beek, burgemeester van Deurne dato 3 Augustus, hedenmorgen reeds door eenige commissarissen ontvangen waarbij hij en de pastoor te Deurne te Deurne hunne medewerking aanbieden om aan het conflict een einde te maken - 265 Ofschoon men van meening is dat deze medewerking moet worden aanvaard, is men van oordeel dat dit schrijven had moeten worden toegezonden aan den directeur en wordt de secretaris opgedragen dit zoo spoedig mogelijk aan de Burgem. van Deurne mede te deelen dat hij zich in deze te wenden heeft tot den Heer A. Bos als directeur der My.

270 2 september 1919 correspondentie v.d. Dir. met Burgemeester omtrent de staking - De voorz. zegt dat deze verg. belegd is tengevolge van de laatste correspondentie tusschen den directeur en den voorzitter, Deze kan op dit oogenblik niet ter tafel worden gebracht daar zij werd doorgezonden naar den Heer Carp, die op dit oogenblik in het buitenland vertoeft.

275 Mr van Lanschot wenscht gaarne een explicatie te hebben van het schrijven van den directeur aan den voorzitter. Hij weet niet beter of men heeft zich gehouden aan de afspraak van de laatste vergadering waarbij commissarissen de behandeling der zaak aan den dir. overlieten - De brief heeft hem dus zeer bevreemd.

280 De secret leest hierop een schrijven voor dato 8 Aug, onderteekend door de Burgem van deurne van Beek en pastoor Roes waarbij zij zich bereid verklaren alsnog met den directeur te converseeren - deze brief heeft hij aan den voorzitter toegezonden - uit verdere uiteenzetting der zaak blijkt dat de voorz. den brief niet letterlijk aan den directeur heeft medegedeeld, maar de zaak in eenigzins andere bewoordingen heeft uiteengezet,

285 waaruit de directeur in verband met praatjes die te Helenaveen hebben gelopen dat commissarissen zelf zouden overkomen om de zaak te regelen, dat de veronderstelling is gekomen dat er buiten hem om door commissarissen onderhandeld is geworden -
290 Uit een en ander blijkt dat de veronderstelling van den directeur dus onjuist is geweest, en Mr van Lanschot verklaart dat de zaak thans voldoende is geëxpliceerd.

correspondentie tusschen directeur en de verschillende vereenigingen
290 De voorzitter leest de correspondentie voor van den directeur met verschillende arbeidersvereenigingen omtrent het opheffen van de staking - In t kort samengevat komen hun eischen hierop neer 1° geen rancune tegenover de stakers 2° het sluiten van een collectief in plaats van een individueel contract. De directeur zegt dat aan de eerste eisch tegemoet zal worden gekomen - doch dat hij inwilliging van den tweeden eisch niet mogelijk acht in
295 Helenaveen - Hij voegt hieraan toe dat de werkwilligen de overhand beginnen te krijgen, doch dat 70 a 80% tegen wordt gehouden door de hooge ondersteuning. -
Mr van Lanschot zou het wenschelijk vinden een collectief contract aan te gaan, doch in ruime termen, daar men dan de steun van het Hoofdbestuur zou hebben - Degelijk en de Heer van
300 Rijckevorsel geven ernstig in overweging het benoemen van een scheidsgerecht aan te nemen, waarvan in den brief van den burg. van Deurne en van Pastoor Roes sprake is -
Afschrift van bovengenoemde correspondentie zal bij de notulen worden gevoegd -

23 september 1919

305 De voorzitter verzoekt den directeur inlichtingen te willen geven betreffende het einde van de staking.

De directeur deelt hierop mede dat de correspondentie die in de vorige vergadering werd overlegd, werd doorgezet en dat men ten slotte tot overeenstemming is gekomen, zooals hij reeds in een rondgezonden schrijven mededeelde. Van de aangeboden bemiddeling van de
310 Burgemeester van Deurne en van pastoor Roes is dus geen gebruik gemaakt. De directeur zal nu ook afschrift van de laatste correspondentie overleggen, deze zullen allen tezamen door de secret bewaard worden In aansluiting hiervan deelt de voorz. mede dat hij in verband met het adres aan H. M. de Koningin-Moeder van bewoners der Helenaveen, waarin wordt betoogd dat
tengevolge van de tegenwoordige directie misstanden in de Helenaveen zijn, en dientengevolge H. M naam als Beschermvrouwe misbruikt wordt - een bezoek heeft gehad van de Hofmaarschalk Jhr
315 mr W. Roëll. Hij heeft hem gelukkig kunnen mededeelen dat er een oplossing gevonden was, en de staking was geëindigd -

Intusschen heeft ook de Directeur een schrijven aan H M de K. M. gericht omdat hij zich persoonlijk beleedigd gevoelde door het adres van de bewoners der Helenaveen - In dat
320 schrijven deelde hij o.a. mede dat de toestand op de openbare school daar te wenschen overliet - In het antwoord dat de directeur namens H. M mocht ontvangen werd de vraag gesteld of het geen aanbeveling zou verdienen dat, indien dit zoo mocht zijn, de aandacht van het
schooltoezicht er op gevestigd werd -

325 De directeur voegt hieraantoe dat werkelijk het onderwijs op die school in die mate te wenschen overlaat, dat beamten der My hun voornemen te kennen geven het veen te verlaten, indien daarin geen verandering kwam -

De verg. is van oordeel dat men dit had moeten schrijven aan den schoolopziener, en dat het beter geweest ware H. M. de Koningin-Moeder niet te mengen.

330 In de notulen van de Raad van Commissarissen betreffende de stakingen in 1919 zijn geen aanwijzingen te vinden dat de directeur buiten zijn boekje is gegaan. Wel wordt gesuggereerd dat in de huidige tijden overleg gewenst is.

Bos had ook vijanden

zoals blijkt uit het eerste deel van de brief van de gebroeders Steenhart uit 1923
Mevrouw!

335 Wanneer een lichaam als de My. Helenaveen, die haar ontgonnen gronden veel mogelijk verhuurt, Uwe Koninklijke Bescherming geniet, dan mag men veronderstellen dat door dat lichaam het algemeen belang beter wordt gediend dan door een ander. Nu zijn er in Peelland verscheidene grondbezitters, inz. de gemeentebesturen, die er naar streven hun gronden zoo goed mogelijk te
340 ontginnen, opdat de landbouwers, die zich op die ontginningen vestigen een behoorlijk bestaan zullen genieten. Van de My Helenaveen mogen de landbouwers dus meer verwachten.

[handgeschreven met potlood: waarom?]

In dit adres zullen wij nagaan in hoeverre deze maatschappij daaraan beantwoordt.

De ontgonnen gronden der My. Helenaveen kunnen gevoeglijk in drie groepen verdeeld worden.

345 a. De gronden voor het bestuur van den huidige directeur, de heer A. Bos, ontgonnen.

Ze zijn verhuurd in kleine bedrijven. Gedeeltelijk is de huur nog op een billijk peil, maar voor een groot deel betalen de pachters f75.- per hectare.

[...]

350 Ontslagen personeel dat dan ook niet meer kon blijven wonen in de woning van de Maatschappij hadden natuurlijk een meer rancuneus idee over de directeur. Velen zijn na ontslag weg getrokken, velen hebben zich ook gevestigd op terrein dat niet behoorde aan de Maatschappij Helenaveen, bijvoorbeeld in het Limburgse deel van de Grashoek.

1925 **Het bereikte van de Maatschappij Helenaveen**

355 Aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw,
Excellentie,
De ondergeteekende, A. Bos, directeur der Maatschappij Helenaveen te Helenaveen, heeft de eer
U hieronder schriftelijk uiteen te zetten, wat hij U reeds in het kort mondeling mededeelde.
360 De Maatschappij Helenaveen werd in 1858 als eerste groote vervenings- en ontginnings Mij in de
Peel opgericht. In den loop der jaren zijn aangelegd de Helenavaart met bijbehorende wijken
ter gezamenlijke lengte van ruim 45 KM, langs het kanaal een verharde weg naar het station
Helenaveen, zoomede verschillende andere wegen. Na de vervening werden de dalgronden in
cultuur gebracht en zijn 45 tuinderijen en 11 boerderijen aangelegd. Met de arbeidersgezinnen
bedraagt de opwonende bevolking thans 112 gezinnen met 702 zielen. Voor den bouw der R.C. en
365 Ned.Herv. Kerken werden kosteloos terreinen beschikbaar gesteld en mede bijgedragen in de
stichtingskosten; beide kerkgenootschappen ontvingen tot 1924 geregeld financieelen steun der
Mij. Voor den bouw der openbare lagere school werden gronden tegen zeer lage erfpacht aan de
gemeente Deurne afgestaan. Aan de gemeentelijke vroedvrouw is door de Mij kosteloos een woning
ter beschikking gesteld; het hulppost- telegraaf- en telefoonkantoor is door de Mij gebouwd en
370 aan het Rijk verhuurd.
Dit alles is tot stand gekomen zonder eenige financieele steun van gemeente, provincie of Rijk
en is bekostigd uit het aandeelkapitaal en de winsten met de veenexploitatie en landontginning
behaald. Sinds 1920 wordt met een bankcrediet gewerkt dat gelimiteerd is op F.285.000.-
In 1918 kocht de Mij Helenaveen omdat hare eigen veenderijen meer en meer uitgeput raakten en
375 ter afronding van hare bezittingen van de gemeente Sevenum een [...]

1925 **Garantstelling van de Commissarissen**

De ondergeteekende A. Bos, woonende te Helenaveen in hoedanigheid van Directeur van de
Maatschappij "Helenaveen" gevestigd te 's-Hertogenbosch verklaart
380 dat de Commissarissen zich tot borg hebben gesteld ten behoeve van de Twentsche Bank voor
hetgeen Helenaveen meerder verschuldigd wordt aan die Bank als het toegestane crediet van drie
ton, echter tot een maximum van twintig duizend gulden F20.000.-
dat de Commissarissen deze borgtocht van twintig duizend gulden F20.000.- hebben geteekend,
385 omdat de Maatschappij Helenaveen anders niet aan hare verplichtingen kan voldoen, waar de
Twentsche Bank dit beding heeft gemaakt voor het geven van meerder crediet.
dat de Commissarissen deze borgtocht op zich hebben genomen met dien verstande dat voldaan
wordt aan de navolgende voorwaarden:
a. dat ONMIDDELLYK wordt overgegaan tot den verkoop van turf
390 b. dat publiek of onderhands wordt verkocht de 6.80 Hectaren rogge op stam staande onder
Sevenum,
c. dat ONMIDDELLYK worden beperkt de kosten van de veendery,
d. dat BINNEN ZEER KORTEN TYD wordt verkocht het kanaal hetwelk reeds in
veiling is geweest,
395 e. dat de verschillende koopsommen zullen worden gestort by de Twentsche Bank en zulks in
mindering van de gelden verstrekt boven de drie ton opdat de stand by de Bank wederom in den
korst mogelyken tyd is terug gebracht tot de drie ton en op dat oogenblik de borgtocht door de
Commissarissen automatisch is vervallen,
f. dat van deze koopsommen slechts mag worden afgenomen de bedragen voor de wekelyksche
400 uitgaven, welke strikt noodig zyn voor een uiterst zuinig en uiterst beperkt uitgevoerd
beheer,
g. dat de beoordeeling of de uitvoering op bovenstaande voorwaarden behoorlyk geschiedt geheel
is aan de president Commissaris en in verband daarmede is de Directeur verplicht wekelyks aan
den President/Commissaris over te leggen een staat van ontvangsten en uitgaven met opgave van
hetgeen in die week is verkocht en van de betreffende betaaldagen van het verkochte, benevens
405 een lyst van de uitgaven welke volgens den Directeur in de twee eerstvolgende weken noodig
zyn.
De ondergeteekende A.Bos zoo voor zich als in hoedanigheid verklaart zich te verbinden om
gemelde voorwaarden na te komen, terwyl de mede-ondergeteekenden Jhr.J.A.van Kretschmar van
Veen te Hilversum en Jhr.Mr.F.J.J.M.van Ryckevorsel te 's-Hertogenbosch zoo voor zich als in
410 hoedanigheid van mondeling gemachtigden van de overige Commissarissen verklaren deze
voorwaarden aan te nemen.
Geteekend te 's-BOSCH, JULI 1925.

415 Directeur Bos heeft zich meerdere keren moeten verdedigen m.b.t. door hem genomen
beslissingen, al dan niet in opdracht van de Raad van Commissarissen. Daarbij werden
brieven aan de Koningin-Moeder niet geschuwd door bijvoorbeeld de gebroeders
Steenhart. Maar feit blijft dat deze broers zich niet aan de afspraken hebben
(kunnen) houden en dat bijvoorbeeld de afgesproken pacht niet tijdig betaald werd. Er
werd de pachters wel respijt gegeven, maar uiteindelijk was er een zeer aanzienlijke
420 achterstand die nooit ingehaald zou kunnen worden. Daarbij speelt de verschrikkelijke
economische situatie van 1915 tot 1935, toen de Maatschappij Helenaveen gigantische
schulden had bij de bank, de Twentsche Bank. De kredietlimiet was f300.000 waartegen
de onderneming vele jaren vlak onder zat. Dat leverde dus ook extra hoge rentelasten
die de onderneming eigenlijk niet kon dragen. In de loop van die tijd zijn

425 verschillende scenario's doorgenomen, o.a. het verkopen van grote stukken land aan
een gemeente, waarvan de onderneming die decennia daarvoor had gekocht. Maar het
uitgangspunt van de commissarissen was dat de schuld in één keer en in één koop
afgelost moest worden, wat niet zo eenvoudig was. Om de lopende zaken te kunnen
430 betalen, werd tientallen op het veld staande hectares oogst als onderpand gegeven,
eikenbomen waren ook een geliefd onderpand, de commissarissen stonden persoonlijk
borg voor de rentebetalingen op de schuld. Het salaris van de directeur en de
boekhouder en de onkostenvergoeding van de commissarissen werd gedurende verscheidene
435 jaren vrijwillig teruggebracht.
Met veel kunst- en vliegwerk werd de onderneming dus draaiende gehouden. Zowel
tijdens het leven van Bos als van zijn opvolger Lambrechtsen. Lambrechtsen wilde in
Helmond blijven wonen, en daarin werd toegestemd zodat de GENA-villa geruime tijd
leeg stond. In arren moede heeft men er een jeugdherberg van gemaakt die maar een
deel van het jaar geopend was.

440 **Testamenten, e.d.**

De vader van A. Bos en zijn twee andere broers had al aandelen van de Maatschappij
Helenaveen die na zijn overlijden worden verdeeld over de drie broers. Directeur Bos
bezit dan dus enkele aandelen in zijn eigen onderneming extra. Bij het
445 successievelijk overlijden van de drie broers vervalt uiteindelijk alles aan de
aangetrouwde schoonzus van Gilse van der Pals. Als zij op haar beurt overlijdt komt
alles in eigendom van haar nog levende zoon en dochter. Als de zoon Cor overlijdt
komt alles in bezit van dochter Johanna die 90 jaar oud wordt. Dan pas verlaat de
nalatenschap de tak Bos en verschuift naar de tak van Gilse van der Pals, maar nu met
andere achternamen, zoals Dyserinck en Kolff.

450 27 december 1911 De nalatenschap van C.A. Bos -1-
Heden, den zeven en twintigsten December negentien honderd elf zijn voor mij, Jan
Harmen Bosch, Notaris, ter standplaats 's-Gravenhage, in tegenwoordigheid der na te
noemen getuigen verschenen:

455 Ten Eerste: de Heer Bernardus Bos, zonder beroep, wonende te 's-Gravenhage
Ten Tweede: de Heer Jan Bos, Burgemeester der gemeente Overschie, wonende te
Overschie, en
Ten Derde: de Heer Adrianus Bos, directeur der Maatschappij "Helenaveen", wonende te
Helenaveen

460 De comparanten verklaarden bij deze te willen overgaan tot scheiding en verdeling
van een gedeelte der nalatenschap van den Heer Doctor Christiaan (ook wel genaamd
Christianus) Albertus Bos, in leven laatst rustend geneesheer, zonder beroep gewoond
hebbende te 's Gravenhage, ten huize Groot Hertoginnelaan 78 en aldaar op den eersten
465 Mei negentien honderd elf overleden.

465 Te dien einde gevan de comparanten vóóraf te kennen:
Dat de erflater bij zijn testament den zestienden Maart negentien honderd zeven voor
mij, notaris, verleden (na doode geregistreerd) na herroeping van alle tevoren
gemaakte uiterste wilsbeschikkingen slechts een legaat van lichamelijk roerend goed
heeft besproken;

470 Dat de erflater niet verder over zijne nalatenschap hebebnde beschikt, ingevolge de
wet als eenige erfgenamen daarvan onder den last van genoemd legaat heeft nagelaten
zijne drie eenige kinderen, geboren uit zijn huwelijk met nu wijlen Vrouwe Neeltje
van Haaften, zijde voornoemde Heeren Bernardus Bos, Jan Bos en Adrianus Bos, ieder
voor een derde gedeelte, en

475 Dat, enzoovoort
Alsnu verklaarden partijen dat de te verdeelen zaken behorende tot de
onderwerpelijke nalatenschap zijn vermeld op den navolgenden

Staat Onroerende goed
480 Artikel 1 Eenige enzoovoort
Effecten
Artikel 2 Vier enzoovoort
Artikel 9

Tien aandeelen van de Naamlooze Vennootschap "Maatschappij tot ontginning en
verveening der Peel, genaamd Helenaveen", elk groot vijf honderd gulden volgestort,
485 staande ten name des Erflaters, sub nummers 376, 377, 378, 846, 918, 1000, 1015,
1267, 1268 en 1296 dus samen vijf duizend gulden nominaal
door partijen gewaardeerd op enzoovoort

27 december 1911 De nalatenschap van C.A. Bos -2-

490 Uittreksel uit de akte van scheiding en verdeling van een gedeelte der nalatenschap van den Heer Doctor Christiaan Albertus Bos, gewoond hebbende te 's Gravenhage. VERLEDEN VOOR J. H. BOSCH, Notaris te 's-Gravenhage, den 27 December 1911

Scheiding en Verdeeling

495 Hetgeen ter verdeling aanwezig is bekend zijnde en ieders aandeel daarin zijnde aangewezen verklaarden partijen toe te scheiden en aan de bedeelen:

Ten Eerste: Aan den Heer Bernardus Bos, aan wien blijkens boven toekomt eene waarde van enzoovoort

1. Een enzoovoort

500 6. Drie aandeelen in de Naamlooze Vennootschap Maatschappij tot ontginning en verveening der Peel genaamd "Helenaveen", elk groot vijf honderd gulden volgestort, nummer 378, 846 en 1015, sub artikel 9 van den Staat vermeld, voor enzoovoort

Ten Tweede: Aan den Heer Jan Bos, aan wien blijkens boven toekomt eene waarde van enzoovoorts

1. Eenige enzoovoorts

505 6. Drie aandeelen in de naamlooze vennootschap "Maatschappij tot ontginning en verveening der Peel. genaamd "Helenaveen", elk groot vijf honderd gulden volgestort nummers 376, 377 en 1000, sub artikel 9 van den Staat vermeld, voor enzoovoorts

En Ten Derde: Aan den Heer Adrianus Bos aan wien blijkens boven toekomt eene waarde van enzoovoorts

510 1. Drie enzoovoort.

7. Vier aandeelen in de Naamloze Vennootschap "Maatschappij tot ontginning en verveening der Peel genaamd "Helenaveen" elk groot vijf honderd gulden, volgestort, nummers 918, 1267, 1268 en 1296, sub artikel 9 van den Staat vermeld, voor enzoovoort Hiermede verklaarden partijen naar hun volkomen genoegen te hebben gescheiden en verdeeld de in bovenstaanden Staat omschreven zaken, behoorende tot de nalatenschap van voornoemden erflater den Heer Doctor Christiaan Albertus Bos.

515 Verklarende de deelgenooten het aan hun toebedeelde (de voormelde uitkeering daaronder begreepen) te hebben in bezit genomen en ontvangen, elkander deswege kurteerende, zonder eenig voorbehoud.

520 Voormeld enzoovoort

Waarvan Akte.

525 Verleden te 's-Gravenhage, ten kantore van mij, Notaris, ten tijde in den hoofde dezer gemeld, in tegenwoordigheid van de Heeren Anthony Jacobus Tassemeier en Johannes van der Veen, beiden candidaat notaris, beiden wonende te 's Gravenhage als getuigen.

Onmiddellijk na voorlezing is deze akte die als minute in mijne bewaring zak verblijven, door de comparanten en de getuigen (allen aan mij, Notaris, bekend) en door mij, Notaris, ondertekend.

(geteekend) B. Bos

530 " J. Bos

" A. Bos

" A.J. Tasmeyer

(geteekend) J. van der Veen

" J.H. Bosch, Notaris

535 N° 645. Geregistreerd te 's-Gravenhage, den Zeven en twintigsten December Negentien honderd elf, deel 323, folio 75 recto vak 5, vier bladen geen renvooi. Ontvangen voor recht vier en twintig gulden negen en negentig cent wegens scheiding en f1.20 wegens volmacht. Samen zes en twintig gulden negentien cent

De ontvanger b.a. (geteekend) Hoorrees

540 Uitgegeven voor woordelijk gelijkkluidend Uittreksel
JH Bosch Notaris.

30 april 1920 De nalatenschap van J. Bos

545 Op den dertigsten April negentien honderd twintig verschenen voor mij Meester Arend Mijs, Motaris ter standplaats Rotterdam in tegenwoordigheid van den Edelachtbaren heer Meetser Johannes Cornelis van Briel Sasse, kantonrechter te Schiedam en van de na te noemen getuigen:

I Vrouwe Cornelia Elisabeth Alida van Gilse van der Pals, particulier, wonende te Overschie, weduwe van den heer Jan Bos ten deze handelene zoo voor zich als in hoedanigheid van moeder en mitsdien van rechtswege voogdes over:

550 1. Johanna Bos, geboren twee Juni negentien honderd;

2. Christiaan Albertus Bos, geboren twaalf November negentien honderd een;

3. Cornelis Bos, geboren vier en twintig Februari negentien honderd vijf.

II de heer Bernardus Bos, directeur der Singkep Tinmaatschappij, wonende te 's

555 Gravenhage, ten deze handelende als toeziend voogd over genoemde minderjarigen, daartoe benoemd en als zoodanig beëdigd door den Edelachtbaren Heer Kantonrechter te Schiedam, op den zeventienden Februari negentien honderd twintig en in deze hoedanigheid de belangen der genoemde minderjarigen waarnemende, voor zoo ver dezelve met die van de moeder-voogdes in tweestrijd zijn.

560 De comparanten verklaarden op heden ten overstaan van mij notaris te willen overgaan tot de scheiding en verdeeling van de algeheele gemeenschap van goederen bestaande hebbende tusschen de comparante Vrouwe Cornelia Elisabeth Alida van Gilse van der Pals en haren op een en twintig Januari negentien honderd twintig te Overschie, zijne laatste woonplaats, overleden echtgenoot den heer Jan Bos, in leven Burgemeester der gemeente Overschie, alsmede van de nalatenschap van laatstgenoemde, welke in die gemeenschap is vervat;

565 Waartoe de comparanten vooraf te kennen gaven, dat de erflater tot zijne erfgenamen volgens de wet heet nagelaten zijne drie uit zijn gemeld huwelijk geboren kinderen, de genoemde minderjarigen, dat hij bij zijn testament den derden October achttien honderd negen en negentig voor den notaris Dirk van den Berg te Overschie verleden, 570 zijne genoemde echtgenote heeft benoemd tot zijne eenige en algeheele erfgename zoodat krachtens dat testament in verband met de wet erflaters nalatenschap wordt geërfd door zijne genoemde echtgenote en de drie genoemde minderjarigen ieder voor een vierde gedeelte;

575 dat van den te verdeelen boedel een inventaris is opgemaakt blijkens acte op den zestienden Maart negentien honderd twintig voor mij notaris verleden, welke voor zoover mogelijk tot grondslag dezer scheiding zal strekken; dat als dag van scheiding wordt aangenomen de een en twintigste Januari negentien honderd twintig zijnde de sterfdag erflaters, dat enzoovoorts 580 dat in deeling zullen worden gebracht de enzoovoorts de effecten naar de waarde, waarvoor zij voorkomen op de prijscourant ter beurze en voor zoover daarop niet voorkomende naar de waarde daaraan toegekend door den heer Abraham Offers, commissionair in effecten, wonende te Rotterdam, als deskundige door partijen benoemd en door den Edelachtbaren heer Kantonrechter te Schiedam op den drie 585 en twintigsten Maart negentien honderd beëdigd, die van zijne taxatie een afzonderlijk rapport heeft opgemaakt, hetwelke mede is vastgehecht aan deze acte; enzoovoorts en dat partijen van het te verdeelene hebben geformeerd den navolgenden Staat

590 Actief Artikel 1, enzoovoorts Artikel 57.

Vijftig aandeelen op naam der Maatschappij tot Ontginning en Verveening der Peel, genaamd Helenaveen, elk nominaal groot Vijfhonderd Gulden nummers 1000, 376, 377, 1352, 1351, 1306, 1307, 1308, 345, 352, 353, 354, 355, 356, 358, 409, 410, 412, 1148, 595 1149, 1150, 1212, 1223, 1233, 1234, 1235, 1236, 917, 938, 338, 05, 904, 903, 924, 888, 119 tot en met 130, 132, 133, 134. Waardig geschat enzoovoorts.

Als nu tot scheiding en verdeeling overgaande verklaarden partijen toe te scheiden en aan te bedeelen aan:

600 I Vrouwe Cornelia Elisabeth Alida van Gilse van der Pals voornoemd: Alle baten hiervoor onder artikelen 1 tot en met 147 van den Staat omschreven en enzoovoorts.

Partijen verklaarden hiermede de onderwerpelijke gemeenschap en nalatenschap naar hun volkomen genoegen finaal te hebben gescheiden en verdeeld, daarvan nimmer eenige 605 nadere scheiding of herscheiding te zullen vorderen met belofte van vrijwaring overeenkomstig de wet. Waarvan acte.

Gedaan en verleden te Overschie, op datum als in het hoofd dezer gemeld, in tegenwoordigheid van Willem Frederik Besemer, notarisklerk, wonende te Rotterdam en Henricus van Boekhout, concierge, wonende te Schiedam, als getuigen, evenals de 610 comparanten aan mij notaris bekend. Onmiddellijk na voorlezing is deze acte door de comparanten den heer Kantonrechter, de getuigen en mij notaris ondertekend.

C.E.A. Bos van Gilse van der Pals, B. Bos, Van Briel Sasse, W.F. Besemer, H. van 615 Boekhout, Mijs, Nots.

N° 2039 Geregistreerd te Rotterdam vijf Mei 1900 twintig deel 472 folio 186 verso vak 8 vijf en twintig bladen zonder renvooi. Ontvangen voor recht een gulden vijftig cent. f.l.50. De Ontvanger N? Vermaes.

Uitgegeven voor woordelijk Gelijkkluidend Uittreksel

620

2 november 1926 **De nalatenschap van B. Bos**

Ik ondergeteekende Jan Harmen Bosch, Notaris ter standplaats 's-Gravenhage, verklaar: dat de Heer Bernardus Bos, in leven zonder beroep, gewoond hebbende te 's-Gravenhage, ten huize Laan van Nieuw Oost-Indie nummer 271, aldaar op den achttienden October negentien honderd zes en twintig zonder bloedverwanten in de rechte lijn na te laten is overleden;

625 dat hij tot eenigen erfgenaam zijner nalatenschap onder den last van legaten van lichamelijke roerende goederen en van een periodieke uitkeering heeft nagelaten zijn broeder den Heer Adrianus Bos, Directeur der Maatschappij "Helenaveen", wonende te 630 Helenaveen, krachtens zijn openbaar testament op den een en twintigsten November negentien honderd vijf en twintig voor mij, Notaris, verleden, en dat mitsdien genoemde Heer Adrianus Bos, alleen en zonder medewerking van anderen bevoegd en gerechtigd is tot het ontvangen van alle gelden en goederen, aan genoemden Erfflater toekomende en omdaarvoor rechtsgeldig te kwiteeren.

635 Aldus in zeventvoud door mij Notaris opgemaakt en ondertekend te 's-Gravenhage, den tweeden November negentien honderd zes en twintig.

J H Bosch Notaris

Datum van Overschrijving 29 December 1926 Volgnummer 50.

640 23 maart 1931 **De nalatenschap van A. Bos**

Gegeven de enorme omvang van de directeurswoning GENA-villa moeten er ook enorme hoeveelheden meubilair, huishoudelijke spullen, boeken en boekenkasten, tuingerei voor de siertuin, privé-documenten in het huis aanwezig zijn geweest op het ogenblik van zijn overlijden. Maar deze zijn allemaal uit het zicht verdwenen: de auteur kent 645 zegge en schrijve één fotootje van Bos als jongere man.

Opvallend is ook dat er in de kranten geen necrologie te vinden is direct na zijn overlijden, alleen een overlijdensbericht in enkele landelijke en plaatselijke kranten. Niemand schijnt echt te treuren over de dood van Adrianus Bos.

650 Bij de Maatschappij komen wel enkele rouwbetuigingen binnen, van personen en van zakelijke contacten, maar daarbij blijft het. Rouwbetuigingen horen bij de privé-documenten, die zijn dus niet bekend. Je mag toch aannemen dat er meer zijn binnengekomen dan die enkele in het archief van de onderneming.

Geachte Heer Maas

655 er werd hier gezegd dat de Directeur heel erg ziek was dat speit mij heel erg als het niet te veel gevraagd is schrijf u dan eens een paar letters en als er met Gods hulp geen hoop op herstel is laat hem ook van mijn deelneming weten

660 Hoogachting A Denije
Helmond 20 Maart 1931

In de ter beschikking staande kranten wordt A. Bos niet meer genoemd na zijn dood, alleen op 2 januari 1932 vinden we zijn naam en functie in de necrologie-lijst 1931. Als zijn opvolger Lambrechtsen in maart 1940 overlijdt, wordt wel liefdevol over de 665 overledene geschreven in de notulen van de Bestuursvergadering.

22 april 1937 **Scheiding en verdeling van de erfenis van Gilse van der Pals**

Op den twee en twintigsten April negentien honderd zeven en dertig.

670 Verschenen voor mij Jacobus Simon Mijs notaris ter standplaats Rotterdam in tegenwoordigheid der na te noemen getuigen:

1. Mevrouw JOHANNA BOS, zonder beroep, wonende te Hilversum;
2. de heer CORNELIS BOS, zonder beroep, wonende te Hilversum

675 De comparanten verklaarden op heden ter overstaan van mij notaris te willen overgaan tot de scheiding en verdeling van de nalatenschap van nu wijlen Mevrouw CORNELIA ELISABETH ALIDA van GILSE van der PALS, in leven weduwe van den heer JAN BOS, gewoond hebbende te 's Gravenhage en op den een en twintigsten April negentien honderd zes en dertig te Utrecht overleden.

Waartoe zij vooraf te kennen gaven:

680 dat de erflaatster tot hare erfgenamen krachtens de wet heeft nagelaten hare beide uit haar huwelijk met nu wijlen den heer Jan Bos geboren kinderen: Mevrouw JOHANNA BOS en den heer CORNELIS BOS, beiden voornoemd, ieder voor de helft, enzovoorts. en dat de partijen van het te verdeelen hebben geformeerd den navolgenden STAAT: Onroerende Goederen:

Artikel 1. De enzoovoorts.

685 Artikel 11. De Effecten nader specifiek omschreven als Kavel I op den door partijen ondertekenden en aan deze minuut-acte gehechten staat en aldaar met de loopende

rente gebracht tot enzoovoorts.

690 Artikel 12. De effecten nader specifiek omschreven als Kaven II op een door partijen ondertee-kenden en aan deze minuut-acte gehechten staat en aldaar met de loopende

rente gebracht tot enzoovoorts. Alsnu tot scheiding en verdeeling overgaande verklaarden partijen met onderling goedvinden toe te scheiden en aan te bedeelen aan:

I. Mevrouw JOHANNA BOS voornoemd:

695 a. de enzoovoorts

i. de effecten hiervoor sub artikel 11 van den Staat als Kavel I omschreven voor enzoovoorts.

II. den heer CORNELIS BOS voornoemd:

a. de enzoovoorts.

700 d. de effecten hiervoor sub artikel 12 van den Staat als Kavel II omschreven voor enzoovoorts.

Partijen verklaarden hiermede de onderwerpelijke nalatenschap naar hun volkomen genoeg te hebben gescheiden en verdeeld, ieder het hem of haar toekomende, of de daartoe betrekkelijke titels en papieren te hebben ontvangen en overgenomen en elkander volkomen te kwiteeren en dechargeeren zonder eenig voorbehoud.

705 Ten slotte verklaarden partijen enzoovoorts.

WAARVAN ACTE.

Gedaan en verleden te Rotterdam op datum als in het hoofd dezer gemeld in tegenwoordigheid van Willem Frederik Besemer notarisklerk en Mengel Jan Hordijk notarisklerk, beiden wonende te Rotterdam, als getuigen, evenals de comparanten aan mij notaris bekend.

710 Onmiddellijk na voorlezing is deze acte door de comparanten, de getuigen en mij notaris ondertee-kend.

(geteekend) J. BOS; C. BOS; W.F. BESEMER; M.J. HORDIJK; MIJS, Nots.

(Volgen de aangehechte Staten):

715 Te verdeelen Effecten behorende tot de nalatenschap van wijlen Mevrouw CORNELIA ELISABETH ALIDA van GILSE van der PALS, weduwe van den heer JAN BOS, gewoond hebbende te 's Gravenhage en overleden te Utrecht den 21 April 1936.

KAVEL I.

2 Oblig. enzoovoorts

720 15 aand. á f.500 Helenaveen nrs 256 t/m 270, waard enzoovoorts

Geteekend den 22 April 1937

(geteekend) J. BOS; C. BOS.

725 Te verdeelen Effecten behorende tot de nalatenschap van wijlen Mevrouw CORNELIA ELISABETH ALIDA van GILSE van der PALS, weduwe van den heer JAN BOS, gewoond hebbende te 's Gravenhage en overleden te Utrecht den 21 April 1936.

KAVEL II.

2 Oblig. enzoovoorts

15 aand. á f.500 Helenaveen nrs 271 t/m 285, waard enzoovoorts

730 Geteekend den 22 April 1937

(geteekend) C. BOS; J. BOS.

UITGEGEVEN VOOR WOORDELIJK GELIJKLUIDEND UITTREKSEL,

Invloed van A. Bos na zijn dood

Bestuursvergadering van 20 mei 1931

735 De Voorzitter brengt de overschrijving der aandelen ter sprake in zake den boedel van wijlen den Heer A. Bos. Deze zullen rechtstreeks worden overgeschreven vanuit den boedel op naam van de nieuwe gerechtigden.

Bestuursvergadering van 3 maart 1932

740 De Directeur brengt verslag uit over de turf rekening. De Maatschappij heeft geen geld disponibel voor het graven der turf. Men besluit principiëel in te gaan op het voorstel van den Heer Bos, die f8000.- beschikbaar stelt in rekeningcourant, zoodat de turf rekening geheel afgescheiden dient te worden van het ander bedrijf.

29 mei 1932 LIJST VAN AANDEELHOUDERS

745	Beaufort, Mevr. W.H. de, geb. Baronesse van Boetzelaer	Driebergen	5
	Boetzelaer, Mr. A.M.A. Baron van	de Bilt	5
	Boetzelaer, Mevr. E.H. Baronesse van, geb. Royaards	Utrecht	4
	Boetzelaer, Mevr. J. Baronesse van, geb. Bos	Hilversum	40
	Boetzelaer, R.W.C. Baron van	Hilversum	17
750	Boetzelaer, Mr. W.C. Baron van	Maartensdijk	12
	Bos, A. Erven	Helenaveen	227

Bos, C.	Zeist	20
Bos, Mevr. de Wed. C.E.A., geb. van Gilse v.d. Pals	's-Gravenhage	30

755 11 juli 1932 **Schuldbekentenis**

Ondergeteekende Christiaan Joannes Lambrechtsen, wonende te Beek en Donk, als Directeur der N.V. Maatschappij Helenaveen en zoodanig haar verbindende, gemachtigd bij het besluit van Commissarissen genomen in hunne vergadering van 16 Juni 1932 te Utrecht, als blijk waarvan deze schuldbekentenis mede onderteekend is door de Heeren Commissarissen C. Bos en dr. J. A. Carp, verklaart bij deze ter leen ontvangen te hebben van en als zoodanig schuldig te zijn aan Mevrouw C.E.A. Bos geboren van Gilse van der Pals thans wonende te 's Gravenhage, Neuhuykade 8, de som groot F.15000.- (vijftien duizend gulden)

760 onder verbintenis harerzijds om van gemelde som een rente te betalen groot vier ten honderd per jaar, te voldoen in één termijn, telkens van F.600.- verschijnende op den 31sten December van ieder jaar, voor het eerst op 31 December 1932, en voorts onder de bepalingen:

765 1o dat het gemelde kapitaal ten allen tijde geheel of met gedeelten kan worden afgelost tegen overgave van kwitantie.

770 2o dat gemeld kapitaal met een opzeggingstermijn van drie maanden opeischbaar is.

Schuldeischeresse voornoemd verklaart de bovenstaande verklaring met de daarbij gemaakte bedingen en bepalingen aan te nemen.

Aldus overeengekomen in duplo

775 Helenaveen 11 Juli 1932

C J Lambrechtsen ?Carp C Bos

C.E.A. Bos-vGilsevdPals

Bestuursvergadering van 8 december 1932

780 Hierna wordt de borgstelling van commissarissen aan de Twentsche Bank behandeld. De vier aanwezige commissarissen besluiten te zullen teekenen met dienverstande dat de aanwezige boomen te Helenaveen, ongeveer 4500 niet gekapt mogen worden dan met hoofdelijke toestemming der betrokken commissarissen en bij eventueele betalingen te hunnen bate verkocht zullen worden. De borgtocht wordt aangegaan voor 2 jaar en zal 785 eindigen op 1 November 1934. Het bedrag der borgtocht zal 2 jaar rente van 285.000.- ger. à 4% bedragen.

Bestuursvergadering van 8 maart 1934

790 De Directeur verzoekt de commissarissen wederom borg te willen zijn voor de rente, verschuldigd aan de Twentsche Bank, voor den duur van twee jaren. De eikenboomen zullen dan weer als onderpand voor de commissarissen zijn. De commissarissen verklaren zich wederom bereid.

Bestuursvergadering van 31 mei 1934

795 Besloten wordt de Algemeene Vergadering voor te stellen den Directeur de pachtsom der directeurswoning toe te kennen, indien er in het boekjaar der maatschappij geen verlies geleden is.

1 januari 1935 **Overdracht gelden**

Zeist Jan 1935

Aan de N.V. Maatschappij Helenaveen te Helenaveen.

800 M Hierbij meld ik U, dat de door U verschuldigde f3000. zegge drie duizend gulden per 1 Jan 1935 door mij zijn overgedragen aan mevrouw C.E.A. Bos v Gilze vd Pals. Hoogachtend C Bos

Bestuursvergadering van 1 december 1938

805 De Commissarissen zijn allen, behalve den heer Schoen, bereid de garantie verklaring der Twentsche bank te teekenen.

Bestuursvergadering van 21 december 1939

De terreinen waar de militairen mijnvelden hebben aangelegd, zullen moeten worden afgeschreven, aangezien ze voor exploitatie niet meer in aanmerking ko .

810 Bestuursvergadering op 16 maart 1940 ten huize van Dr Carp te Helmond. .

Deze bestuursvergadering is gehouden na afloop der begrafenis van onzen Directeur den Heer C. J. Lambrechtsen. Alle commissarissen waren hierbij aanwezig om een laatste afscheid van Hem te nemen. [...]

815 Na zijn dood regeert Bos dus nog altijd over zijn graf mee. De Maatschappij Helenaveen is aan de erfgenamen een aanzienlijk bedrag schuldig dat klaarblijkelijk ontstaan is door vorderingen van A. Bos op de onderneming. Na diens dood wordt Cor

820 Bos commissaris en heeft als zodanig grote invloed op het beleid. Bedenk dat de moeder van Cor Bos ongeveer 227 aandelen van de onderneming in bezit had na het overlijden van A. Bos. De familie zal het aandelenbezit naderhand nog verder uitbreiden.

Bestuursvergadering van 15 juli 1942

825 4 De Heer Ozinga zal, mede met het oog op de tijdelijkheid van zijn functie, niets nieuws entameren, doch zich beperken tot het gaande houden, zoo mogelijk afdoen van de loopende zaken

5 In alles zal de Heer Ozinga omstandig overleg plegen met de commissaris den Heer C. Bos en dezen volledig van alles op de hoogte houden

Bestuursvergadering van 22 oktober 1942

830 De Heer Bos geeft een overzicht van de financieele toestand der Maatschappij. De Vergadering benoemt den Heer Bos met ingang van 1 Nov 1942 tot waarnemend directeur

Bestuursvergadering van 21 maart 1944

Vervolgens wordt de Heer Bos als gedelegeerd commissaris aangesteld.

835 [...] en brengt tevens ter sprake de wederopbouw van een tuinderswoning welke de Maatschappij f6700 zal kosten. Besloten wordt dat de heer Bos dit verder met den directeur zal afdoen.

Vergadering van den Raad van Commissarissen van 29 juni 1944

840 De voorzitter t de vergadering en betreurt daarbij de afwezigheid van den Heer C. Bos, die telegrafisch bericht van verhindering zond, daaraan toevoegend, dat hij tegen aantrekking van credieten is.

Commissarisvergadering van 27 juli 1944

845 De Heer Bos zet uiteen, dat hij de beheerskosten der Maatschappij, voor een maatschappij van onroerend goed, veel te hoog vindt. Vroeger toen men in hoofdzaak een verveeningsbedrijf had was dit anders. Hij stelt voor de ged. commissarissen voorloopig te laten vervallen en deze slechts bij noodzaak te benoemen en tevens het vastgestelde bedrag als presentiegeld der commissarissen niet uit te keeren.

1970 Ook de tweede echtgenoot van Johanna Bos, A.W. Groote was tot zijn dood commissaris van de onderneming.

850

1975 **Mogelijke liquidatie van de onderneming of uitkoop door de familie Bos**

855 Al vanaf 1945 is serieus nagedacht de onderneming te liquideren door het bijvoorbeeld in gedeelten te verkopen en de opbrengst uit te delen aan de aandeelhouders. Daarvan is toen niets gekomen. Rond 1975 was het zo dat Johanna Groote-Bos 51% van de aandelen had en de familie de Beaufort ongeveer 11%. We citeren hier uit een brief van een andere grootaandeelhouder die betrekking heeft op de vergadering van 26 juni 1975.

860 Voor de goede orde zend ik je hierbij afschrift van hetgeen mijn echtgenote en ik 26 juni j.l. aan de aandeelhoudersvergadering hebben voorgelezen meteen na de opening van die bijeenkomst. Wij verzochten dit document aan de notulen te doen hechten. De alternatiefstelling, laat Mevrouw, de zuster van wijlen Cor Bos, de andere helft van het aandelenkapitaal overnemen tegen taxatiekoers 1975, dan kan deze familie in het own right naar goeddunken schalten und walten op en omtrent Helenaveen, ofwel zorgt ervoor dat de 199 houders van de 576 aandelen niet in bezit van de familie Bos
865 althans een rechtspositie en inspraak naar redelijkheid en billijkheid gecureerd weten in plaats van bedreigd te worden met een statutenwijzigingsvoorstel behelzend dictatoriale macht aan de houdster van 51% van het geplaatst kapitaal.

Zakelijk en wereldlijk gezag

870 De grootvader van de auteur heeft vanaf 1922 tot 1952 geprobeerd de wereldse, lees gemeentelijke, belangen van de bewoners te dienen, door brieven naar instanties te schrijven, mensen naar het ziekenhuis te vervoeren, werkloos personeel te werk te stellen in zijn eigen tuin, cursussen te geven aan leerlingen die de lagere school hadden afgerond en nog veel meer. Daarvoor kreeg later een straat in Helenaveen zijn
875 naam.

880 Adrianus Bos heeft als directeur vanaf 1906 tot 1931 geprobeerd de zaak draaiende te houden. Er zijn absoluut geen aanwijzingen dat hij ergens buiten zijn bevoegdheid is gegaan. Altijd heeft hij de belangen van de Maatschappij verdedigd; dat kwam soms in aanvaring met de belangen van individuele personen. A. Bos heeft GEEN straat naar zich genoemd gekregen, hoewel het belang van zijn directeurschap en zijn werkzaamheden voor de onderneming oneindig veel moeilijker, omvangrijker en maatschappelijk relevanter waren dan die van meester Theelen.

Mogelijke adressen van de nalatenschap van A. Bos buiten de Peel

885 De erfgenamen van A. Bos hebben op verschillende adressen, vooral in het Gooi, gewoond. Hier een lijst met data en adressen:

vanaf circa 1921: villa "Casa Cara" Jacobus Pennweg 14, Hilversum
maart 1931-april 1936: Neuhuyskade 8, 's-Gravenhage
890 maart 1931-april 1936: Zeist
vanaf april 1929: Beethovenlaan 7, Hilversum
rond september 1932: adres in Delft
rond september 1934: adres in Eindhoven
vanaf december 1936: Utrechtscheweg 36, Hilversum
895 rond januari 1938: Herdersweg 8, Laren
vanaf maart 1939: Blijdensteinlaan 7, Hilversum
februari 1943: Amerongen
tot juni 1979: Vinkebaan 6, Laren
900 later, tot mei 1990: Palestrinalaan 2, Hilversum

De familieleden van de overleden J. Groote-Bos worden in haar overlijdensadvertentie genoemd:

14 mei 1991 Enige kennisgeving

Op donderdag 9 mei is op 90-jarige leeftijd thuis rustig ingeslapen onze lieve en bijzondere tante JOHANNA GROOTE-BOS weduwe van A. W. Groote

Wassenaar: M.C. van Meerten-Kolff

M.B. van Meerten

en kinderen

Wassenaar: M. Helb-Kolff

H.J. Helb

en kinderen

München: W.V.G. Dyserinck

Amsterdam: F.W. Dyserinck

Amsterdam: W.W. Huysman-Dyserinck

H.J.R. Huysman

en kinderen

Correspondentie-adres:

Acacialaan 3

2243 BW Wassenaar

Wij hebben haar gisteren begraven.

Losstaande bouwstenen

905 Het bovenstaande zijn beschrijvingen en opsommingen van gebeurtenissen die tijdens en na het leven van Adrianus Bos hebben plaats gevonden. Hij was de hoofdpersoon rond de Peelhelm en andere vondsten, nadat Smolenaars c.s. zijn spullen verpatst had aan het museum.

910 We kunnen stellen dat directeur Bos alle kennis, interesse en financiële gegoedheid had om de archeologische voorwerpen te verwerven. Daaraan is destijds ook ter plaatse geen schriftelijke ruchtbaarheid gegeven, maar heel Helenaveen en Meijel konden weten dat er iemand in de buurt was die vondsten wilde opkopen. Maar enkele onbetekenende voorwerpen zijn aan het Rijksmuseum in Leiden aangeboden.

915 Dat Bos die spullen ergens in een privé-ruimte samen heeft opgeslagen is vanzelfsprekend; het pronken in de woonkamer met dergelijke voorwerpen heeft zijn bezwaren. Dat Bos, naast de landelijke krant, ook archeologische tijdschriften heeft gelezen geeft al aan dat hij er belangstelling in had.

Er is dan een beperkte groep mensen die de voorwerpen heeft gezien, maar er moeten veel bewoners zijn geweest die van de zaak afwisten. De afstand werkgever-werknemer was te groot om hierover te praten.

920 Aannemende dat hij de archeologische vondsten in huis had, dan was het zaak dat de erfgenamen alles konden "absorberen". Duidelijk is dat in ieder geval tot twee jaar na de dood van Bos de GENA-villa leeg gestaan heeft. Immers in de zomer van 1933 wordt de villa voor het eerst als jeugdherberg gebruikt. Waarschijnlijk is daarvoor de indeling ietwat gewijzigd, de trap naar de tweede verdieping zoals te zien op de 925 bouwtekeningen, bestaat niet meer.

Maar Bos' invloed bleef wel degelijk bestaan: zijn neef Cor, die eerst in Zeist, daarna in Den Haag en later in Amerongen heeft gewoond, werd al direct lid van de Raad van Commissarissen. Zijn moeder was door de erfenis al grootaandeelhouder en zij en haar kinderen hebben hun aandeel daarna nog aanzienlijk vergroot. Omdat dochter 930 Johanna Bos zo oud is geworden mocht het dorp Helenaveen jaarlijks van haar

aanwezigheid genieten.

935 Onder deze omstandigheden en vanwege het nabijgelegen terrein de Belgenhoek, konden (het is dus duidelijk een veronderstelling) de spullen van directeur Bos daar zijn opgeslagen, en wel vanaf het allereerste moment, maart 1931 tot heden. Want de Belgenhoek kwam na de dood van Johanna Groote-Bos in bezit van Dyserinck en/of Kolff. Deze families hebben volstrekt geen weet van de vroegere geschiedenis, anders dan wat algemeenheden in de familieverbanden.

940 Als dus de directeurswoning is leeggemaakt direct na maart 1931 en als de inventaris zo'n geweldige omvang gehad heeft als de auteur vermoedt, dan is de Belgenhoek de eerste vermoedelijke "verblijfplaats". Of er nu nog iets daarvan aan te tonen valt, met een metaaldetector of grondradar, of via papieren informatie is niet zeker. Wel is zeker is de bovengenoemde families hier geen weet van hebben.

945 Net als Johanna Bos en haar eerste man baron van Boetzelaer kan ook haar broer Cor Romeinse voorwerpen in bezit gehad hebben, maar na diens overlijden zal het weer aan Johanna Groote-Bos vervallen zijn.

Opvallend is dat een andere van Boetzelaer, nl. R.W. uit Maartensdijk rond 1975 aandeelhouder van de Maatschappij was.

Testamenten

27 december 1911	De nalatenschap van C.A. Bos -1-.....	8
27 december 1911	De nalatenschap van C.A. Bos -2-.....	9
30 april 1920	De nalatenschap van J. Bos.....	9
2 november 1926	De nalatenschap van B. Bos.....	11
22 april 1937	Scheiding en verdeling van de erfenis van Gilse van der Pals.....	11
29 mei 1932	LIJST VAN AANDEELHOUDERS.....	12
11 juli 1932	Schuldbekentenis.....	13
1 januari 1935	Overdracht gelden.....	13

Overlijden

950 De familieleden van de overleden J. Groote-Bos worden in haar overlijdensadvertentie genoemd:.....15

Adressen

Mogelijke adressen van de nalatenschap van A. Bos buiten de Peel.....15

A. Bos

13 maart 1926	Het voorstel van commissarissen is nu om eervol ontslag te verlenen. Aan de Redactie. In uw geacht blad van Maandag 27 Augustus Avondblad tweede blad,..	4
4 april 1919	Turf-Industrie.....	4
4 april 1919	telegram aan de minister.....	5
6 augustus 1919	Staking -.....	5
2 september 1919	correspondentie v.d. Dir. met Burgemeester omtrent de staking -..	5
	correspondentie tusschen directeur en de verschillende vereenigingen.....	6
23 september 1919.....		6
	Bos had ook vijanden.....	6
1925	Het bereikte van de Maatschappij Helenaveen.....	7
1925	Garantstelling van de Commissarissen.....	7
23 maart 1931	De nalatenschap van A. Bos.....	11